

Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»

Розділ I Загальні положення

Стаття 1.

1. Учасники товариства з обмеженою відповідальністю (далі - товариство) несуть відповідальність за зобов'язаннями товариства в межах вартості невнесеної частини своїх вкладів у статутний капітал товариства.

Стаття 2.

1. Товариство з обмеженою відповідальністю не може мати єдиним учасником інше господарське товариство, учасником якого є одна особа. Особа може бути учасником лише одного товариства з обмеженою відповідальністю, яке має одного учасника.

Стаття 3.

1. Інформація про організаційно-правову форму товариства вміщується до його найменування шляхом включення до нього слів «товариство з обмеженою відповідальністю», а до скороченого найменування - скорочення «ТОВ».

Стаття 4.

1. У статуті товариства вказуються:

- 1) найменування товариства;
- 2) органи управління товариством, їх компетенція, порядок прийняття ними рішень;
- 3) порядок вступу до товариства та виходу з нього;
- 4) строк, на який створюється товариство.

2. Якщо статут не містить положень, зазначених у пунктах 2 та 3 частини 1 цієї статті, застосовуються правила, передбачені цим Законом. Якщо статут не містить положення, зазначеного у пункті 4 частини 1 цієї статті, товариство вважається створеним на невизначений строк

3. При створенні товариства шляхом заснування статут має бути підписаний всіма засновниками, справжність підписів яких засвідчується нотаріусом. У разі створення товариства внаслідок злиття, поділу, виділу, перетворення, а також у разі внесення змін до статуту товариства статут підписується головою та секретарем зборів.

4. Положення статуту товариства, які не відповідають закону, є нікчемними.

Розділ II Статутний капітал

Стаття 5.

1. Статутний капітал товариства не може бути меншим, ніж 1 гривня.

2. Номінальна вартість частки не може бути меншою, ніж 1 гривня.

3. Розмір грошового вкладу учасника або грошова оцінка розміру негрошового вкладу не можуть бути меншими за номінальну вартість частки в статутному капіталі товариства, що набувається.

4. Кожен засновник товариства повинен повністю оплатити (внести) свій вклад до статутного капіталу товариства протягом одного року з моменту державної реєстрації товариства.

5. Не допускається звільнення учасника від обов'язку оплати вкладу, у тому числі шляхом зарахування його вимог до товариства.

Стаття 6.

1. Вклад може вноситись у негрошовій формі, якщо це передбачено договором між засновниками. Договір про внесення вкладу укладається в письмовій формі та має визначати засновника, який вносить негрошовий вклад, майно, що вноситься, та його грошову оцінку.

2. У разі внесення негрошового вкладу до існуючого товариства договір про внесення вкладу укладається між учасником та товариством за рішенням загальних зборів, прийнятим кваліфікованою більшістю.

3. Майно, при внесенні учасником негрошового вкладу, має бути передане товариству не пізніше 30 робочих днів з дати державної реєстрації товариства при створенні товариства шляхом заснування, а при збільшенні статутного капіталу товариства не пізніше 30 робочих днів з дати внесення до єдиного державного реєстру змін до відомостей про статутний капітал товариства.

4. Не допускається внесення в якості вкладу обов'язку учасника щодо виконання робіт чи надання послуг.

Стаття 7.

1. Якщо учасник прострочив оплату вкладу, виконавчий орган товариства має надіслати йому письмове попередження про прострочення оплати. Попередження має містити інформацію про суму боргу, нараховану неустойку та додатковий строк, відведений для погашення заборгованості. Неустойка за прострочення внесення вкладу становить 120 відсотків від облікової ставки Національного банку України від суми заборгованості за грошовим вкладом або, у випадку негрошового вкладу, від вартості не отриманого товариством майна. Додатковий строк, відведений для погашення заборгованості по оплаті учасником вкладу, встановлюється виконавчим органом товариства і не може бути коротший одного та довший за три місяці.

2. Якщо протягом наданого додаткового строку учасник не погасив свою заборгованість по внесенню вкладу, виконавчий орган товариства протягом двох місяців має скликати загальні збори учасників, які повинні прийняти одне з наступних рішень:

- про вилучення на користь товариства частки учасника, який не погасив свою заборгованість;
- про вилучення на користь товариства неоплаченої частини частки учасника, який не погасив свою заборгованість;
- про ліквідацію товариства.

3. Товариство направляє учаснику, який не погасив свою заборгованість по вкладу, копію рішення загальних зборів про вилучення на користь товариства всієї частки або неоплаченої частини його частки.

4. При виключенні учасника який не погасив свою заборгованість по внесенню вкладу товариство повертає учаснику грошові кошти та майно, внесене в оплату вкладу, за вирахуванням неустойки. У разі неможливості повернути майно в натурі учаснику відшкодовується його вартість, яка визначається на дату вилучення частки.

Стаття 8.

1. Товариство не може набувати частки у власному капіталі за винятком випадків, передбачених цим Законом.

2. Товариство зобов'язане протягом одного року відчужити набуті частки у власному капіталі або зменшити статутний капітал. Розподіл прибутку, а також голосування і визначення кворуму загальних зборів учасників здійснюються без урахування часток, що належать товариству.

3. Товариство не може відчужувати частки у власному капіталі своєму дочірньому товариству. Товариство не може набувати частки (акції, паї) в капіталі головного товариства, крім випадків набуття часток за договором дарування або отримання спадщини на безоплатній основі.

4. Частка в капіталі товариства, яка належить його залежному товариству, не враховується при визначенні кворуму та не надає дочірньому товариству прав голосу на загальних зборах учасників переважаючого товариства.

Стаття 9.

1. Збільшення статутного капіталу при наявності боргів учасників по оплаті вкладів забороняється.

2. Збільшення статутного капіталу товариства здійснюється за рахунок нерозподіленого прибутку (крім прибутку поточного року) або за рахунок додаткових вкладів учасників або третіх осіб.

3. При збільшенні статутного капіталу за рахунок нерозподіленого прибутку товариства співвідношення часток учасників у статутному капіталі не змінюється.

4. Рішення про збільшення статутного капіталу товариства за рахунок внесення додаткових вкладів має встановлювати суму, на яку збільшується статутний капітал, грошову вартість кожного з додаткових вкладів та частки учасників у статутному капіталі після його збільшення. Рішення може встановлювати коротший строк оплати вкладів, ніж той, що передбачений частиною 4 статті 5 та частиною 3 статті 6 цього Закону.

Стаття 10.

1. Товариство може, а у випадках, передбачених цим Законом, зобов'язане зменшити свій статутний капітал. Зменшення статутного капіталу товариства може здійснюватися шляхом зменшення номінальної вартості часток всіх учасників товариства або погашення частки, що належить товариству чи учаснику, який вийшов (виключений) з товариства.

2. Рішення про зменшення статутного капіталу товариства має встановлювати суму, на яку зменшується статутний капітал, та частки учасників у статутному капіталі після його зменшення.

3. Товариство повинно не пізніше 5 робочих днів з дати прийняття рішення про зменшення статутного капіталу надіслати відповідні повідомлення кредиторам товариства, зобов'язання товариства перед якими не є забезпеченими, пропонуючи їм протягом місяця з дати отримання повідомлення звернутися з вимогами про дострокове виконання або надання забезпечення за такими зобов'язаннями. Товариство повинно достроково виконати свої зобов'язання або надати забезпечення за вимогами кредиторів, які вчасно заявили про свої вимоги.

5. Якщо зменшення статутного капіталу товариства супроводжувалося виплатами на користь учасників, такі учасники солідарно несуть субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями товариства перед кредиторами, зобов'язання перед якими виникли до дати внесення до єдиного державного реєстру змін щодо зменшення статутного капіталу, в межах отриманих сум.

Розділ III Участь у товаристві

Стаття 11.

1. Учасник товариства має право ознайомлюватись з бухгалтерською звітністю товариства та будь-якими іншими документами товариства.

2. Кожен учасник, за умови повідомлення виконавчого органу товариства не пізніше ніж за 5 робочих днів, може вимагати надати йому будь-які документи товариства для ознайомлення або знання копій у приміщенні товариства за його місцезнаходженням у робочий час. Виконавчий орган товариства може відмовити у наданні оригіналів окремих документів товариства, якщо вони є

необхідними для поточної управлінської діяльності виконавчого органу, але зобов'язаний надати учаснику копії таких документів.

3. Протягом 10 робочих днів з дня надходження письмової вимоги учасника виконавчий орган товариства зобов'язаний надати цьому учаснику засвідчені товариством копії документів, зазначених у вимозі учасника. За надання копій документів товариство може встановлювати плату, розмір якої не може перевищувати вартості витрат на виготовлення копій документів та витрат, пов'язаних з пересиланням документів поштою.

4. Органи товариства можуть відмовити у наданні учаснику документів, якщо вони мають обгрунтовані підозри щодо того, що учасник або його афілійовані особи є конкурентами товариства, а документи, яких стосується запит учасника, містять інформацію, яка може завдати товариству значної шкоди, якщо стане відома таким конкурентам товариства.

5. Учасник, якому відмовлено у доступі до бухгалтерської звітності чи інших документів товариства, може вимагати скликання загальних зборів учасників та винесення цього питання на розгляд загальних зборів.

6. Якщо загальні збори учасників приймуть рішення щодо відмови учаснику у доступі до документів товариства, або протягом трьох місяців загальні збори учасників не приймуть рішення з цього питання, учасник може в судовому порядку вимагати надання йому можливості ознайомитись з документами товариства. Обов'язок доведення правомірності відмови у наданні інформації несе товариство.

Стаття 12.

1. Учасники товариства можуть укласти між собою договори, якими брати на себе додаткові обов'язки щодо використання прав, які походять з їх участі у капіталі товариства (участь у загальних зборах, голосування з окремих питань). Зобов'язання за таким договором можуть забезпечуватися неустойкою.

2. Договір має відповідати наступним вимогам:

- договір не може передбачати виплату учаснику грошової винагороди за голосування;
- договір не може бути спрямований на порушення інтересів (дискримінацію) інших учасників товариства та передбачати отримання вигод та переваг сторонами договору всупереч інтересам товариства в цілому;

- строк виконання зобов'язань з договору не може перевищувати трьох років.

3. Договір набуває чинності через 5 робочих днів з дати його передання товариству для ознайомлення.

4. Виконавчий орган товариства зобов'язаний у строк, що не перевищує 3 робочих днів з дати отримання товариством договору для ознайомлення, надіслати копії такого договору учасникам, які не є стороною цього договору, якщо статутом товариства не передбачений інший спосіб передання копій таких договорів учасникам.

5. Голова виконавчого органу зобов'язаний перед початком зборів повідомити присутніх учасників про договори між учасниками, які є чинними на дату загальних зборів, та надати присутнім учасникам копії таких договорів. Учасник, який не знав та не міг знати змісту договору між учасниками, який набрав чинності, може звернутися до суду з позовом про визнання недійсними рішень відповідних загальних зборів.

Стаття 13.

1. Правочин про передання частки у статутному капіталі товариства підлягає нотаріальному посвідченню. Договір про передання частки у заставу укладається у письмовій формі.

Стаття 14.

1. Учасники товариства мають переважне право на придбання часток, що продаються, за ціною та на умовах, запропонованих третій особі. Якщо про намір скористатися своїм переважним

правом заявили декілька учасників, розподіл частки між ними здійснюється пропорційно до розміру їх часток у статутному капіталі товариства, якщо між ними не буде укладено договір про інше.

2. Статут товариства може встановлювати, що переважне право учасників на придбання частки не застосовується у випадках придбання частки (частини частки) особою, що є членом сім'ї учасника (чоловік, дружина, батьки, брат, сестра, діти).

3. Переважне право учасників на придбання часток не розповсюджується на випадки придбання частки з аукціону.

Стаття 15.

1. Учасник товариства, що має намір продати свою частку (частину частки) третій особі, зобов'язаний надіслати всім іншим учасникам та товариству проект договору продажу частки. У випадку, якщо протягом місяця з дня отримання учасниками проекту договору про продаж частки третій особі, учасник, що продає свою частку, не отримає від інших учасників письмових заяв про намір скористатися переважним правом, частка може бути продана третій особі за ціною та на умовах, що не можуть бути кращими для покупця, ніж ті, що передбачені проектом договору, який був надісланий учасникам.

2. Договір про продаж частки учасникам, які скористалися своїм переважним правом, вважається укладеним на умовах, передбачених проектом договору, який був надісланий учасникам. Не пізніше 5 днів після закінчення строку отримання заяв про намір скористатися переважним правом учасник товариства, який продає свою частку (частину частки), зобов'язаний повідомити кожного з учасників, які скористалися переважним правом, про частину частки, що ним придбається, та про суму, яку він має сплатити.

3. Статут товариства може передбачати інший строк реалізації учасниками переважного права та додаткові механізми повідомлення учасників про продаж частки.

4. Учасник може здійснити продаж своєї частки (частини частки) без дотримання вимог, передбачених частинами 1-3 цієї статті, якщо він отримає від всіх інших учасників товариства письмовий дозвіл на такий продаж. В документі щодо надання дозволу на продаж частки мають бути зазначені розмір частки, мінімальна ціну продажу, особа продавця та період, протягом якого дозвіл зберігатиме чинність. Такий період не може бути довшим, ніж три місяці. Частка не може бути продана за ціною, нижчою аніж та, яка зазначена в дозволі.

5. У разі продажу частки з порушенням вимог цієї статті учасник (учасники) може пред'явити до суду позов про переведення на нього прав та обов'язків покупця. Одночасно позивач зобов'язаний внести на депозитний рахунок суду грошову суму, яку за договором повинен сплатити покупець. До таких вимог застосовується позовна давність в один рік.

Стаття 16.

1. Передання частки учасником з підстав, інших ніж виконання зобов'язання за договором купівлі-продажу частки, вимагає згоди товариства. Рішення про надання згоди товариства на перехід частки до інших осіб приймається загальними зборами учасників простою більшістю голосів, якщо статутом товариства не передбачено прийняття рішення більшою кількістю голосів. Голоси, що припадають на частку, що передається, не враховуються при визначенні кворуму та результатів голосування.

2. У разі смерті, оголошення судом безвісно відсутнім або померлим учасника – фізичної особи чи припинення учасника – юридичної особи, частка якого в капіталі товариства не перевищує 50 відсотків, товариство може прийняти рішення про вилучення його частки на користь товариства. У випадку прийняття загальними зборами відповідного рішення настають правові наслідки, передбачені статтею 17 цього Закону. Вартість частки учасника визначається на дату прийняття відповідного рішення загальних зборів.

3. Якщо частка учасника в статутному капіталі товариства не перевищує 50 відсотків, його спадкоємець (правонаступник) може звернутися до товариства з заявою про прийняття його до складу учасників товариства.

4. Якщо спадкоємець (правонаступник) учасника, частка якого в капіталі товариства не перевищує 50 відсотків, звернеться до товариства з заявою про вихід з товариства, або загальні збори учасників приймуть рішення про відмову у прийнятті до товариства, або не приймуть жодного рішення протягом 3 місяців з дня отримання заяви спадкоємця (правонаступника), настають правові наслідки, передбачені статтею 17 цього Закону.

5. Якщо частка учасника в статутному капіталі товариства перевищує 50 відсотків, його спадкоємець (правонаступник) може вступити до товариства шляхом подання товариству заяви щодо прийняття до товариства. Якщо протягом двох років з дати смерті (припинення) учасника, частка якого в капіталі товариства перевищує 50 відсотків, товариство не отримало від спадкоємця (правонаступника) заяви щодо прийняття до товариства, загальні збори учасників можуть прийняти рішення про ліквідацію товариства.

6. Статут товариства може встановлювати, що право товариства надавати згоду на перехід частки з підстав, інших, ніж продаж, не застосовуються у випадках передання частки (частини частки) учасником до осіб, що є членами його сім'ї (чоловік, дружина, батьки, брат, сестра, діти), та/або у випадках переходу частки до членів сім'ї учасника при спадкуванні.

Стаття 17.

1. Учасник товариства, частка у капіталі товариства якого не перевищує 50 відсотків, має право у будь-який час вийти з товариства незалежно від згоди інших його учасників або товариства. Учасник, частка якого в капіталі товариства є більшою 50 відсотків, може вийти з товариства лише з дозволу товариства, рішення про надання якого приймається одностайно загальними зборами учасників, в яких беруть участь всі інші учасники товариства.

2. Вартість частки учасника визначається, виходячи з ринкової вартості майна товариства як цілісного майнового комплексу.

3. Учасник вважається таким, що вийшов, з дати подання заяви про вихід, а якщо для цього потрібен дозвіл товариства – з дати отримання такого дозволу. Не пізніше 30 днів з дня виходу виконавчий орган товариства зобов'язаний повідомити учаснику, який вийшов, вартість його частки.

4. Товариство зобов'язане надавати учаснику, який вийшов, необмежений доступ до документів фінансової звітності, інших документів, необхідних для визначення вартості цілісного майнового комплексу товариства на дату виходу учасника.

5. Товариство зобов'язане виплатити учаснику, який вийшов з товариства, вартість його частки не пізніше чотирьох місяців з дати його виходу з товариства. За згодою учасника товариство може виплатити вартість частки майном. Якщо учасник не повністю оплатив свій вклад, виплата вартості частки здійснюється за вирахуванням боргу учасника за вкладом в капітал товариства.

6. Учасник, що вийшов з товариства, несе субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями товариства, які виникли у товариства до дати виходу учасника, в межах виплаченої йому товариством суми або вартості отриманого від товариства майна.

Стаття 18.

1. Учасники товариства, частки яких у сукупності становлять не менше, ніж десять відсотків статутного капіталу товариства, можуть звернутися до загальних зборів учасників з пропозицією про виключення учасника з товариства, якщо:

- учасник своїми діями (бездіяльністю) робить неможливою діяльність товариства або суттєво її ускладнює;

- діями учасника, включаючи розголошення комерційної таємниці або конфіденційної інформації, товариству завдано значної шкоди;

- учасник товариства або його афілійована особа одночасно є учасником або членом виконавчого органу іншого господарського товариства, яке є конкурентом товариства.

2. До вимоги про визнання недійсним рішення про виключення з товариства застосовується строк позовної давності 6 місяців. При розгляді такого спору обов'язок доведення наявності підстав для виключення покладається на товариство.

3. До відносин щодо виключення учасника застосовуються відповідні правила статті 17 цього Закону.

Стаття 19.

1. Учасник має право брати участь у розподілі прибутку товариства пропорційно до своєї частки у статутному капіталі товариства.

2. Рішення про розподіл прибутку приймається загальними зборами учасників простою більшістю голосів.

3. Учасники не можуть прийняти рішення про розподіл прибутку, якщо:

1) не всі вклади учасників є повністю оплаченими;

2) у товариства існують зобов'язання щодо виплат за часткою учасника у випадках виходу, виключення або звернення стягнення на частку учасника;

3) якщо на момент прийняття рішення товариство відповідає ознакам неплатоспроможності (банкрутства), або якщо вказані ознаки з'являться у товариства в результаті прийняття такого рішення;

4) якщо на момент прийняття рішення вартість чистих активів товариства є меншою суми його статутного та резервного капіталів або стане менше їх розміру в результаті прийняття такого рішення.

4. Товариство не має права виплачувати учасникам прибуток відповідно до прийнятого загальними зборами учасників рішення, якщо на момент виплати товариство відповідає ознакам неплатоспроможності (банкрутства), або якщо вказані ознаки з'являться у товариства в результаті виплати. Після припинення вказаних обставин товариство зобов'язане здійснити виплати, щодо яких було прийняте рішення.

5. Право на отримання виплат мають учасники, яким належали частки на день прийняття рішення про розподіл прибутку. Прибуток має бути виплачений учасникам не пізніше 3 місяців з дати проведення загальних зборів, на яких прийняте відповідне рішення, якщо таким рішенням не передбачений інший строк здійснення виплат.

6. Посадові особи товариства, які винні у введенні в оману учасників товариства щодо фінансового стану товариства, включаючи подання (включення) недостовірної інформації до документів товариства, що призвело до здійснення завідомо неправомірних виплат прибутку, несуть разом з учасниками солідарну відповідальність перед товариством за повернення виплат.

Стаття 20.

1. Учасник, має право від імені та в інтересах товариства звернутися до суду з позовом до посадової особи про відшкодування товариству шкоди, або з позовом про визнання недійсним правочину, вчиненого товариством з порушенням вимог передбачених статтею 47 цього Закону.

2. У випадку подання позову учасником товариства від імені та в інтересах товариства, виконавчий орган товариства та його наглядова рада не можуть втручатися в хід судового процесу, приймати рішення про зменшення позовних вимог, зміну предмету та підстав позову. Товариство може відмовитись від позову, який поданий учасником від імені товариства, або укласти мирову угоду за таким позовом лише за рішенням загальних зборів учасників. У випадку, якщо суд винесе за таким позовом рішення не на користь товариства, правом подати апеляційну або касаційну скаргу на таке рішення користується кожний учасник товариства. Рішення щодо відмови від апеляційної чи касаційної скарги може бути прийнято лише загальними зборами товариства.

3. Учасник який подав позов (апеляційну або касаційну скаргу) від імені та в інтересах товариства самостійно оплачує судові витрати. Якщо рішення за позовом поданим учасником буде прийняте на користь товариства, товариство зобов'язане оплатити витрати учасника, на правову допомогу, що надавалася при поданні позову та розгляді справи, у розмірі, що не перевищує 25 відсотків від фактично отриманої товариством суми відшкодування. Інші судові витрати учасника, що подав позов (апеляційну або касаційну скаргу), у випадку винесення рішення на користь товариства підлягають компенсації товариством в межах звичайних витрат в обсязі, не компенсованому відповідачем.

Розділ IV

Органи товариства

Стаття 21.

1. Загальні збори учасників товариства можуть вирішувати будь-які питання діяльності товариства.

2. До виключної компетенції загальних зборів учасників товариства належать:

- 1) визначення основних напрямів діяльності товариства,
- 2) розгляд звіту виконавчого органу про діяльність товариства, обговорення річної фінансової звітності та даних річного бухгалтерського балансу;
- 3) оцінка задовільності виконання обов'язків членами виконавчого органу товариства;
- 4) внесення змін до статуту товариства;
- 5) рішення про зменшення або збільшення статутного капіталу товариства;
- 6) прийняття нових учасників до товариства;
- 7) виключення учасника з товариства;
- 8) вилучення частки учасника у випадках, встановлених цим Законом;
- 9) прийняття спадкоємця (правонаступника) до складу учасників товариства у випадках, встановлених цим Законом;
- 10) визначення вартості частки учасника при його виході, виключенні;
- 11) надання учаснику дозволу вийти з товариства у випадках, встановлених цим Законом;
- 12) про розподіл прибутку товариства;
- 13) прийняття рішення про вчинення значного правочину, якщо вартість майна, робіт або послуг, що є предметом такого правочину, перевищує 35 відсотків вартості активів товариства станом на 1 січня поточного року;
- 14) прийняття рішення про вчинення правочину із заінтересованістю, якщо сума правочину перевищує 2 відсотки вартості активів товариства станом на 1 січня поточного року;
- 15) прийняття рішення про емісію боргових цінних паперів;
- 16) затвердження проектів договорів з членами наглядової ради та ревізійної комісії;
- 17) обрання і дострокове припинення повноважень членів наглядової ради та ревізійної комісії (ревізора) товариства (у разі їх утворення);
- 18) розгляд висновків ревізійної комісії (ревізора);
- 19) прийняття рішення про призначення аудиторської перевірки за рахунок товариства, визначення аудитора, предмету перевірки та розміру оплати його послуг, визначення особи, яка від імені товариства уповноважується на підписання договору з аудитором;
- 20) прийняття рішення про відмову від позову (апеляційної або касаційної скарги) або укладення мирової угоди у справі за позовом, поданим учасником від імені та в інтересах товариства;
- 21) прийняття рішення про злиття, приєднання, поділ, виділення або перетворення товариства, затвердження статутів правонаступників;
- 22) прийняття рішення про ліквідацію товариства;

- 23) призначення ліквідаційної комісії;
- 24) затвердження ліквідаційного балансу;
- 25) рішення стосовно інших питань, які законом або статутом товариства визначенні як такі, що входять до виключної компетенції загальних зборів учасників.

3. Питання, віднесені до виключної компетенції загальних зборів, не можуть передаватися для прийняття рішень іншим органам товариства.

4. Рішення з питань, зазначених у пунктах 4-6, 13, 14, 21, 22 частини 2 цієї статті, приймаються кваліфікованою більшістю голосів, яка складає 2/3 від голосів учасників, що беруть участь у загальних зборах.

5. Рішення з питання, передбаченого пунктом 7 частини 2 цієї статті, приймається абсолютною більшістю голосів, що складає більшість від голосів всіх учасників товариства.

6. Рішення з питань передбачених пунктом 20 частини 2 цієї статті, приймається загальними зборами за участю всіх учасників одноголосно.

7. Рішення з питання, передбаченого пунктом 8 частини 2 цієї статті, приймається без урахування голосів, що припадають на частку учасника, що вилучається, кваліфікованою більшістю голосів інших учасників. У випадку прийняття рішення про вилучення частки учасника, який помер (припинився) або оголошений судом безвісно відсутнім, або померлим, рішення приймається загальними зборами учасників одноголосно, але без врахування голосів, що припадають на частку, що вилучається. Якщо рішення про вилучення частки учасника приймається загальними зборами після спливу двох років з дня смерті учасника, оголошення судом безвісно відсутнім або померлим учасника – фізичної особи, чи припинення учасника – юридичної особи, воно може бути прийнято простою більшістю голосів (без врахування голосів, що припадають на частку, що вилучається).

8. Рішення з питання, передбаченого пунктом 9 частини 2 цієї статті, приймається простою більшістю голосів, без врахування голосів, що припадають на частку учасника який помер (припинився), для визначення кворуму та результатів голосування).

9. Якщо рішення про ліквідацію товариства, призначення ліквідаційної комісії, затвердження ліквідаційного балансу, приймається учасниками товариства після спливу двохрічного строку з дати смерті (припинення) учасника, частика якого в капіталі товариства перевищує 50 відсотків, за відсутності заяв спадкоємців (правонаступників) такого учасника про вступ до товариства, голоси, що припадають на його частку не враховуються для визначення кворуму та результатів голосування.

10. Статутом товариства може бути розширено коло питань, рішення за якими приймаються кваліфікованою або абсолютною більшістю голосів, та підвищені вимоги до кваліфікованої більшості як стосовно окремих, так і щодо всіх питань.

11. Рішення по питаннях, які не вимагають кваліфікованої або абсолютної більшості, приймаються простою більшістю, яка складає більше половини голосів учасників, які беруть участь у загальних зборах.

12. Загальні збори учасників є повноважними у разі, якщо в них беруть участь учасники, чії частки у сукупності перевищують половину статутного капіталу товариства.

13. Загальні збори проводяться в межах населеного пункту за місцезнаходженням товариства, якщо статутом товариства не визначено іншого місця на території України. Загальні збори можуть відбутися також в іншому місці, якщо всі учасники висловлять на це письмову згоду.

Стаття 22.

1. Всі учасники товариства мають право брати участь у загальних зборах учасників, крім випадків, передбачених цим Законом.

2. Кожен учасник товариства має на загальних зборах учасників товариства число голосів, пропорційне його частці в статутному капіталі товариства, за винятком випадків, передбачених цим Законом.

Стаття 23.

1. Річні загальні збори учасників проводяться не рідше одного разу на рік, не пізніше 30 квітня наступного за звітним року.

2. Річні загальні збори учасників зобов'язані розглянути та прийняти рішення з наступних питань:

1) розгляд звіту виконавчого органу про діяльність товариства, обговорення річної фінансової звітності та даних річного бухгалтерського балансу;

2) оцінка задовільності виконання обов'язків членами виконавчого органу товариства.

3. Члени виконавчого органу товариства зобов'язані бути присутніми та надавати пояснення та відповідати на запитання на загальних зборах учасників, на яких розглядатиметься питання про звіт виконавчого органу та оцінку задовільності виконання обов'язків його членами.

Стаття 24.

1. Позачергові загальні збори учасників мають бути скликані:

- за рішенням виконавчого органу, наглядової ради або ревізійної комісії (ревізора) товариства;

- з ініціативи учасника (учасників), якому належить п'ять або більше відсотків статутного капіталу товариства.

2. Якщо вартість чистих активів знизилася більш, як на п'ятдесят відсотків порівняно з вартістю чистих активів товариства за даними станом на 1 січня поточного року, виконавчий орган товариства зобов'язаний скликати загальні збори учасників, які мають відбутися не пізніше 60 днів від дати зменшення вартості чистих активів до відповідного рівня. До порядку денного таких позачергових загальних зборів повинні бути включені питання про заходи, які мають бути вжиті для покращення фінансового стану товариства, про оцінку задовільності виконання обов'язків членами виконавчого органу товариства, та про ліквідацію товариства.

3. У разі порушення цього обов'язку членами виконавчого органу та визнання товариства банкрутом до закінчення річного строку з дати, коли відбулося зниження вартості чистих активів більш як на п'ятдесят відсотків, члени виконавчого органу, солідарно несуть субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями товариства. Члени виконавчого органу, які доведуть що не знали і не могли знати про факт істотного зменшення вартості чистих активів товариства, або голосували за рішення про скликання загальних зборів у зв'язку із істотним зменшенням вартості чистих активів товариства, звільняються від відповідальності за порушення цього обов'язку.

Стаття 25.

1. Загальні збори можуть бути проведені у заочній формі. Орган товариства або учасник (учасники), що ініціюють проведення загальних зборів у заочній формі, направляють поштою та/або іншим передбаченим статутом способом всім учасникам повідомлення про проведення загальних зборів у заочній формі та бюлетені для голосування. В повідомленні має бути зазначені адреса, на яку учасники мають надсилати заповнені бюлетені, та строк, протягом якого вони мають бути отримані. Строк отримання бюлетенів не може бути менший чотирнадцяти та більшим тридцяти днів.

2. Бюлетені, отримані після закінчення строку, та такі, текст яких не дає змоги встановити волевиявлення учасника стосовно окремого питання порядку денного, не враховуються при підрахунку результатів голосування з такого питання.

3. Загальні збори у заочній формі вважаються такими, що відбулися, якщо в них взяли участь (надіслали бюлетені) всі учасники товариства. Рішення з питання порядку денного загальних зборів у заочній формі вважається прийнятим, якщо за нього проголосували всі учасники товариства.

4. Не пізніше 10 днів з дати закінчення строку для отримання бюлетенів орган товариства або учасник (учасники), який проводить збори у заочній формі, зобов'язаний здійснити підрахунок

голосів та направити письмові повідомлення про результати голосування товариству та всім учасникам. Статутом товариства можуть бути передбачені додаткові способи повідомлення інформації про результати голосування загальних зборів у заочній формі. Якщо загальні збори у заочній формі проводить учасник (учасники), то у строк не пізніше 60 днів з дати надіслання учасникам та товариству повідомлення про результати голосування він зобов'язаний передати товариству отримані ним бюлетені для голосування.

5. Загальні збори у заочній формі не можуть приймати рішення щодо питань, зазначених у пунктах 2, 7-11, 14-22 частини 2 статті 21 цього Закону.

Стаття 26.

1. Загальні збори учасників скликає виконавчий орган. Статутом товариства повноваження скликати загальні збори можуть бути передані наглядовій раді товариства.

2. Разом з питаннями, запропонованими для включення до порядку денного позачергових загальних зборів особою, що вимагає скликання позачергових загальних зборів, уповноважений орган з власної ініціативи може включити до нього додаткові питання.

3. Уповноважений орган зобов'язаний скликати збори у строк не пізніше двадцяти одного дня з дати отримання вимоги про їх проведення.

4. У випадку, якщо протягом чотирнадцяти днів учасники не отримали повідомлення про скликання позачергових загальних зборів, особи, що ініціювали їх проведення, можуть скликати позачергові загальні збори учасників самостійно.

5. Витрати учасників товариства на підготовку, скликання і проведення позачергових загальних зборів можуть бути відшкодовані за рахунок товариства за рішенням загальних зборів.

6. За згодою всіх учасників рішення з будь-якого питання може бути прийняте загальними зборами без дотримання вимог, встановлених цим Законом, до порядку скликання загальних зборів учасників, якщо в таких загальних зборах взяли участь всі учасники товариства.

Стаття 27.

1. Орган або особи, які скликають загальні збори учасників товариства, зобов'язані не пізніше, ніж за чотирнадцять днів до їх проведення повідомити про це кожного учасника товариства поштовим відправленням з описом вкладення. Статутом товариства може бути передбачене за згодою учасника надсилання йому товариством повідомлень електронною поштою чи із застосуванням інших технічних засобів комунікації. Учасник може в будь-який час відкликати свою згоду на отримання повідомлень від товариства електронною поштою або із застосуванням інших технічних засобів комунікації.

2. У повідомленні зазначається день, час і адреса проведення загальних зборів учасників та порядок денний. У випадку, якщо в порядок денний включене питання про внесення змін до статуту товариства, до повідомлення додаються проекти запропонованих змін.

3. Будь-який учасник товариства має право вносити пропозиції про включення до порядку денного загальних зборів учасників товариства додаткових питань не пізніше, ніж за сім днів до їх проведення. Вчасно отримані товариством або особами, що скликають загальні збори самостійно, пропозиції учасників підлягають обов'язковому включенню до порядку денного загальних зборів.

Стаття 28.

1. Участь у загальних зборах учасник може здійснювати через представника. Представник діє від імені учасника на підставі довіреності або закону.

2. Посадові особи товариства та посадові особи його дочірніх товариств не можуть бути представниками учасників, які перебувають у трудових відносинах з товариством, на загальних зборах товариства, крім випадків, коли вони є представниками за законом.

Стаття 29.

1. Голосування на загальних зборах є відкритим.

2. Таємне голосування застосовується при обранні персонального складу органів товариства, при вирішенні питання про притягнення посадових осіб товариства до відповідальності та при наданні згоди на вчинення товариством правочину із заінтересованістю. Крім того, таємне голосування застосовується з будь-яких питань на вимогу учасника (учасників), якому належить не менше 5 відсотків статутного капіталу товариства.

3. При голосуванні кожна 1 гривня номінальної вартості частки надає учаснику один голос, за винятком випадків кумулятивного голосування.

4. Рішення з питань, які не включені до порядку денного загальних зборів, може прийматися лише за умови, що у них беруть участь всі учасники товариства та всі вони дали згоду на обговорення таких питань. Повноваження представника за довіреністю давати таку згоду повинні бути спеціально обумовлені довіреністю.

5. Рішення про обрання головуючого, секретаря зборів, лічильної комісії, організації голосування та інших питань процедурного характеру приймаються простою більшістю голосів присутніх на загальних зборах учасників.

Стаття 30.

1. Учасник товариства може взяти участь у загальних зборах через заочне голосування шляхом надання свого волевиявлення щодо голосування з питань порядку денного у письмовій формі. Справжність підпису учасника на такому документі має засвідчуватись нотаріусом.

2. Голос учасника зараховується до результатів голосування та визначення кворуму з кожного окремого питання, якщо текст документа дозволяє визначити його волю стосовно відповідного питання порядку денного.

Стаття 31.

1. Рішення загальних зборів учасників повинні бути внесені до протоколу зборів, який підписується головуючим та секретарем.

2. В протоколі загальних зборів учасників зазначаються орган (особа), які ініціювали скликання загальних зборів, орган (особа), що скликала загальні збори, перелік осіб, що взяли участь у зборах із зазначенням часток в статутному капіталі та/або займаних в органах товариства посад, наявність кворуму з кожного питання, порядок денний, прийняті рішення із зазначенням кількості голосів, відданих «за» кожне рішення, результати голосування кожного з учасників (з питань відкритого голосування), кількість голосів учасників, отриманих шляхом заочного голосування.

3. Всі учасники товариства мають право в будь-який час отримати копії рішень проведених загальних зборів.

Стаття 32.

1. У товаристві з одним учасником вимоги щодо строків скликання загальних зборів, повідомлень порядку денного, порядку проведення, голосування, наявності підпису секретаря зборів не застосовуються.

Стаття 33.

1. Виконавчий орган здійснює поточне управління справами товариства. Виконавчий орган товариства є одноосібним, якщо статутом не передбачений колегіальний виконавчий орган. Одноосібний виконавчий орган або голова колегіального виконавчого органу може діяти від імені товариства без довіреності. Статут товариства може передбачати можливість кожного з членів колегіального виконавчого органу діяти від імені товариства без довіреності або можливість всіх чи

окремих членів виконавчого органу вчиняти дії від імені товариства без довіреності виключно разом.

Стаття 34.

1. Виконавчий орган обирається загальними зборами учасників товариства або наглядовою радою товариства, якщо статутом це віднесене до її компетенції. Між товариством та членом виконавчого органу укладається цивільно-правовий або трудовий договір (контракт). Договір (контракт) укладається строком на 3 роки, якщо менший строк не передбачений статутом товариства або не встановлений в договорі (контракті) за згодою сторін.

2. Член виконавчого органу товариства не може без згоди товариства мати частку в капіталі іншого господарського товариства, що перевищує 20 відсотків його статутного капіталу, виступати учасником повного або командитного товариства, виступати посадовою особою іншого господарського товариства. Якщо інше не передбачене статутом товариства, згода надається за рішенням органу, до компетенції якого входить обрання (призначення) членів виконавчого органу товариства. У разі порушення цієї вимоги товариство може розірвати цивільно-правовий або трудовий договір (контракт) з членом виконавчого органу без виплати йому компенсацій.

Стаття 35.

1. Обрання членів колегіального виконавчого органу здійснюється голосуванням по кандидатурі голови та кожного члена колегіального виконавчого органу окремо, якщо статутом не передбачене обрання членів виконавчого органу списком або із застосуванням кумулятивного голосування.

Стаття 36.

1. Для прийняття рішень з питань, які віднесені до компетенції виконавчого органу, але виходять за межі звичайної щоденної діяльності товариства, голова колегіального виконавчого органу зобов'язаний скликати засідання виконавчого органу. Статутом товариства можуть встановлюватись обмеження щодо суми, типу, предмету правочинів, для прийняття рішення по яких голова колегіального виконавчого органу має скликати засідання. Порушення вимог цієї частини головою виконавчого органу є підставою для розірвання трудового договору (контракту).

2. Засідання колегіального виконавчого органу є повноважним, якщо про нього повідомлені всі члени виконавчого органу та присутні не менше двох третин його членів, якщо статутом не встановлені вищі вимоги щодо кворуму.

3. Рішення колегіального виконавчого органу приймаються простою більшістю голосів від його членів, що є присутніми на засіданні. Якщо голоси розділилися порівну, голос голови виконавчого органу вважається вирішальним. Статут товариства може містити перелік питань, прийняття рішення по яких вимагатиме більшої кількості голосів.

Стаття 37.

1. Повноваження члена виконавчого органу або виконавчого органу в повному складі можуть бути зупинені або припинені, а договір (контракт) з ними розірваний у будь-який час за рішенням органу товариства, до компетенції якого віднесене обрання (призначення) членів виконавчого органу.

2. Статут товариства може передбачати, що у разі дострокового припинення повноважень одного з членів виконавчого органу виконавчий орган зобов'язаний скликати позачергові загальні збори для обрання нового члена виконавчого органу або нового складу виконавчого органу.

Стаття 38.

1. Статут товариства може передбачити створення наглядової ради товариства.

2. У товариствах, у яких кількість осіб, які працюють за трудовим договором, перевищує двісті осіб, або кількість учасників яких є більшою, ніж десять осіб, наглядова рада створюється обов'язково.

Стаття 39.

1. Повноваження наглядової ради товариства включають:

- контроль за діяльністю виконавчого органу товариства;
- обрання виконавчого органу товариства та припинення повноважень його членів;
- прийняття рішень щодо вчинення товариством значних правочинів та правочинів із заінтересованістю, які не підпадають під ознаки правочинів, передбачених пунктами 13 та 14 частини 2 статті 21 цього Закону;
- прийняття рішень щодо питань, пов'язаних з підготовкою, скликанням і проведенням загальних зборів учасників товариства.

Статутом товариства до компетенції наглядової ради можуть включатися також інші питання, що входять до компетенції загальних зборів, крім тих, що віднесені до виключної компетенції загальних зборів.

2. Наглядова рада здійснює оцінку звітів виконавчого органу, що подаються загальним зборам учасників, оцінку пропозицій виконавчого органу щодо розподілу прибутку, а також щорічно надає загальним зборам учасників письмовий звіт про результати своєї діяльності.

3. Члени наглядової ради товариства можуть бути присутніми на загальних зборах. Ті члени наглядової ради, які не є учасниками товариства, беруть участь у загальних зборах учасників товариства з правом дорадчого голосу.

Стаття 40.

1. Наглядова рада складається щонайменше з трьох членів, яких обирають та звільняють рішенням загальних зборів учасників товариства.

2. Члени наглядової ради обираються строком на рік, якщо довший строк не передбачений статутом товариства. Строк, на який обираються члени наглядової ради, не може перевищувати трьох років. Якщо інше не передбачено статутом товариства, член наглядової ради може переобиратись необмежену кількість разів.

3. Обрання наглядової ради здійснюється виключно кумулятивним голосуванням. При кумулятивному голосуванні загальна кількість голосів учасника помножується на кількість членів наглядової ради, що мають бути обрані, а учасник має право віддати всі підраховані таким чином голоси за одного кандидата або розподілити їх між кількома кандидатами.

4. Кожен член наглядової ради має право ознайомлюватися з усією документацією товариства, вимагати від виконавчого органу та працівників звітів чи пояснень та перевіряти наявність та стан майна товариства.

5. Між товариством та членом наглядової ради укладається цивільно-правовий або трудовий договір (контракт). За виконання своїх обов'язків члени наглядової ради отримують винагороду. Розмір винагороди визначається рішенням загальних зборів учасників. Розмір винагороди є однаковим для всіх членів наглядової ради. Рішенням загальних зборів може встановлюватись граничний розмір витрат, що пов'язані із виконанням членами наглядової ради своїх посадових обов'язків, які підлягають компенсації з боку товариства.

6. Повноваження члена наглядової ради можуть бути припинені у будь-який час за рішенням загальних зборів учасників або з ініціативи самого члена наглядової ради. У разі дострокового припинення повноважень члена наглядової ради, якщо інше не передбачене статутом, протягом місяця виконавчий орган товариства зобов'язаний скликати позачергові загальні збори для обрання нового складу наглядової ради.

Стаття 41.

1. Якщо інше не передбачене статутом, члени наглядової ради обирають між собою голову наглядової ради. Голова наглядової ради обирається строком на рік простою більшістю голосів від кількісного складу наглядової ради. Голова організує роботу наглядової ради та головує на її засіданнях.

Стаття 42.

1. Рішення наглядової ради приймаються виключно на її засіданнях. Якщо інше не передбачене статутом, то засідання наглядової ради відбуваються не рідше одного разу у два місяці.

2. Засідання наглядової ради скликаються на вимогу:

- 1) будь-кого з членів наглядової ради;
- 2) будь-кого з членів виконавчого органу;
- 3) ревізійної комісії (ревізора).

3. Наглядова рада повноважна приймати рішення, якщо на її засіданні присутня принаймні половина її членів, та всі її члени були повідомлені про засідання не пізніше, як за 3 дні. Статутом можуть встановлюватись більш суворі вимоги до кворуму наглядової ради та повідомлення її членів.

4. Статут товариства може передбачати можливість ухвалення наглядовою радою рішень шляхом письмового опитування та проведення засідань наглядової ради з використанням засобів зв'язку (телефонні- відео- інтернет-конференції).

Стаття 43.

1. Статут товариства може передбачити обрання ревізійної комісії (ревізора) товариства.

2. Ревізійна комісія (ревізор) товариства обирається загальними зборами учасників товариства на 3 роки, якщо коротший термін не визначений статутом товариства.

3. Члени ревізійної комісії обираються та припиняють свої повноваження відповідно до тих самих правил, що і члени наглядової ради товариства. Ревізійна комісія складається з трьох осіб, якщо інше не передбачене статутом.

4. До регулювання відносин між товариством членом ревізійної комісії (ревізором) застосовуються правила частини 5 статті 39 цього Закону.

5. Ревізійна комісія (ревізор) товариства має право у будь-який час проводити перевірки фінансово-господарської діяльності товариства і мати доступ до всієї документації, що стосується діяльності товариства. На вимогу ревізійної комісії (ревізора) товариства члени наглядової ради, члени виконавчого органу товариства, а також працівники товариства зобов'язані надавати необхідні пояснення в усній або письмовій формі.

6. Ревізійна комісія (ревізор) товариства проводить перевірку річних звітів і бухгалтерських балансів товариства до їх затвердження загальними зборами учасників товариства. Висновок ревізійної комісії (ревізора) має оголошуватись на річних загальних зборах товариства.

Розділ V

Посадові особи товариства

Стаття 44.

1. Посадовими особами товариства є члени наглядової ради, виконавчого органу, ревізійної комісії.

2. Винагорода за виконання посадовою особою товариства своїх обов'язків може виплачуватись їй виключно на умовах та підставах, зазначених в договорі між нею і товариством. Посадова особа не може отримувати від третіх осіб будь-яких виплат чи винагород за дії (бездіяльність), пов'язані із виконанням нею своїх посадових обов'язків.

3. Конфліктом інтересів є конфлікт між обов'язком посадової особи діяти добросовісно в інтересах товариства в цілому та приватними інтересами посадової особи або її афілійованих осіб.

Посадова особа, якій стало відомо про виникнення конфлікту інтересів між нею та товариством, зобов'язана у 3-денний термін письмово повідомити про це виконавчий орган та наглядову раду товариства.

4. Посадові особи не можуть поєднувати посади в органах товариства або працювати у товаристві за трудовим договором на іншій посаді. Посадовими особами не можуть бути особи, які перебувають у підпорядкуванні виконавчого органу товариства або дочірнього товариства.

5. При призначенні на посаду всі посадові особи товариства зобов'язані скласти та подати товариству перелік своїх афілійованих осіб. У випадку виникнення фактів, що призвели до змін у складі афілійованих осіб посадової особи, посадова особа у п'ятиденний строк з дати, коли їй стало відомо про такі факти, зобов'язана повідомити товариство про такі факти.

6. Посадові особи зобов'язані утримуватися від розголошення інформації, що стала їм відомою у зв'язку із виконанням ними посадових обов'язків та складає комерційну таємницю товариства чи є конфіденційною, крім випадків, коли розкриття такої інформації вимагається законом. Цей обов'язок також діє протягом трьох років з дати припинення (розірвання) договору між посадовою особою і товариством.

7. Порушення посадовою особою обов'язків, передбачених частинами 2-6 цієї статті, є підставою для розірвання товариством договору (контракту) без виплати компенсацій.

Стаття 45.

1. Посадова особа яка порушила свій обов'язок діяти розумно та добросовісно в інтересах товариства зобов'язана відшкодувати товариству шкоду, завдану її умисними діями або через грубу необережність

2. Обов'язок доведення наявності в діях посадової особи вини, покладається на позивача, якщо не доведе наявності у посадової особи конфлікту інтересів.

3. Якщо шкода завдана товариству рішенням колективного органу, відповідальність за таке рішення несуть члени колективного органу, які голосували за його прийняття. У разі, якщо відповідальність згідно із цією статтею несуть кілька осіб, їх відповідальність перед товариством є солідарною.

Розділ VI

Значні правочини та правочини, щодо вчинення яких є заінтересованість

Стаття 46.

1. Правочин товариства, якщо вартість майна, робіт або послуг, що є предметом такого правочину, перевищує 25 відсотків вартості активів товариства станом на 1 січня поточного року, вважається значним правочином. Статутом товариства можуть встановлюватись додаткові критерії для віднесення правочину до значних правочинів.

2. Статут товариства може передбачати вчинення окремих категорій значних правочинів, крім правочинів, передбачених пунктом 13 частини 2 статті 21 цього Закону, за рішенням наглядової ради. У разі відмови наглядової ради органу прийняти рішення про вчинення значного правочину виконавчий орган товариства може вимагати скликання загальних зборів для розгляду питання про вчинення такого правочину.

3. Рішення про вчинення значного правочину, вартість предмету якого дорівнює або перевищує 35 відсотків вартості активів товариства станом на 1 січня поточного року, має прийматися загальними зборами учасників товариства.

4. Забороняється ділити предмет правочину з метою ухилення від передбаченого цим Законом порядку прийняття рішень про вчинення значного правочину.

Стаття 47.

1. Правочин товариства визнається правочином, щодо вчинення якого є заінтересованість, а посадова особа або учасник товариства визнається заінтересованою особою, якщо вона або її афілійовані особи:

- 1) є стороною такого правочину або особою, на користь якої вчиняється правочин;
- 2) є представником іншої, ніж товариство, сторони правочину;
- 3) отримує винагороду від особи, яка є іншою стороною правочину, або від особи, на користь якої вчинено правочин.

2. Афілійованими особами вважаються:

- 1) члени сім'ї - чоловік (дружина), а також батьки (усиновителі), опікуни (піклувальники), брати, сестри, діти та їхні чоловіки (дружини);
- 2) юридичні особи за умови, якщо одна з них є головним, а інша залежним товариством, або обидві є залежними товариствами однієї юридичної особи;
- 3) фізична особа та господарське товариство, якщо цій фізичній особі одноосібно або в сукупності з іншими афілійованими особами належить 20 або більше відсотків статутного капіталу (простих акцій) господарського товариства, або така особа є повним учасником господарського товариства.

3. Заінтересована особа протягом трьох робочих днів з дати, коли їй стало відомо про пропозицію або намір з боку товариства укласти правочин, щодо якого вона є заінтересованою, зобов'язана поінформувати виконавчий орган та наглядову раду про те, що вона є заінтересованою особою. Якщо посадова особа виявила, що вона є заінтересованою особою безпосередньо на засіданні органу товариства, вона зобов'язана негайно повідомити про це інших членів органу товариства.

4. Якщо орган складається з однієї особи, яка є заінтересованою особою, або всі члени колегіального органу є заінтересованими особами, заінтересована особа зобов'язана повідомити про це інші органи товариства та кожного з його учасників.

5. Виконавчий орган товариства зобов'язаний протягом п'яти робочих днів з дня отримання відомостей про можливість вчинення правочину, щодо якого є заінтересованість, надати іншим органам товариства та кожному учаснику персонально вичерпну інформацію стосовно правочину, у вчиненні якого є заінтересованість, особу, яка має заінтересованість у вчиненні такого правочину, та характер такої заінтересованості.

6. Статутом товариства вирішення питання про вчинення правочину, щодо якого є заінтересованість, може бути віднесено до компетенції наглядової ради, крім правочинів, передбачених пунктом 14 частини 2 статті 21 цього Закону. Посадова особа, яка є заінтересованою особою, не може голосувати на засіданні органу, який приймає рішення щодо вчинення правочину, щодо якого є заінтересованість, її голос не враховується при обчисленні кворуму засідання та голосуванні. Якщо посадова особа під час засідання органу товариства з'ясувала, що вона є заінтересованою особою, вона має негайно заявити про це та надати пояснення.

7. Якщо більшість членів наглядової ради є заінтересованими особами, або якщо наглядова рада не прийняла рішення про вчинення чи відмову від вчинення правочину протягом двох тижнів, виконавчий орган може ініціювати скликання загальних зборів для розгляду цього питання.

8. Якщо заінтересованою особою є учасник товариства, належні йому та його афілійованим особам голоси не враховуються при обчисленні кворуму загальних зборів та при голосуванні питання про вчинення правочину, щодо укладення якого є заінтересованість. Заінтересована особа не може голосувати при прийнятті загальними зборами рішення щодо вчинення правочину із заінтересованістю як представник учасника, який не є заінтересованою особою.

9. Положення цієї статті не застосовуються, якщо:

- 1) товариство має одного учасника, який одночасно виконує функції одноособового виконавчого органу або голови колегіального виконавчого органу;

2) правочин пов'язаний із набуттям товариством частки у власному капіталі у випадках, передбачених статтями 7, 17, 18 та частин 2- 4 статті 16 цього Закону;

3) правочин пов'язаний із здійсненням злиття чи приєднання товариства.

Стаття 48.

1. Правочин, щодо вчинення якого є заінтересованість, вчинений з порушенням вимог статті 47 цього Закону, може бути визнаний судом недійсним за позовом товариства.

2. Суд може відмовити у визнанні правочину недійсним, якщо дотримання правил статті 47 не могло вплинути на рішення про вчинення правочину, прийняте загальними зборами учасників.

3. За клопотанням товариства суд може відмовити у позові про визнання правочину недійсним та прийняти рішення про стягнення завданих товариству збитків, якщо визнання правочину недійсним може завдати товариству додаткової шкоди, неспівмірної з тією, що була завдана, і залишення правочину в силі та зобов'язання відповідача відшкодувати завдану товариству шкоду більше відповідає інтересам товариства.

4. Заінтересована особа та посадові особи, що припустилися порушень при вчиненні правочину, щодо вчинення якого є заінтересованість, зобов'язані відшкодувати всю завдану товариству шкоду. Якщо відповідальність несуть декілька осіб, їх відповідальність перед товариством є солідарною.

Розділ VII

Особливості припинення та виділення товариства

Стаття 49.

1. Разом з повідомленням про скликання загальних зборів щодо злиття, приєднання, поділу або перетворення учасникам надсилаються проекти документів, передбачених частиною 1 статті 50 цього Закону та, у випадку злиття або приєднання, фінансову звітність іншого товариства (товариств), що бере участь у злитті або приєднанні, за останні три роки.

Стаття 50.

1. Рішенням про злиття, приєднання, поділ, виділ або перетворення затверджується:

1) розмір частки кожного учасника в статутному (складеному) капіталі кожної юридичної особи- правонаступника або коефіцієнти конвертації часток на акції (якщо правонаступниками є акціонерні товариства);

2) персональний склад органів юридичних осіб- правонаступників;

3) установчі документи юридичних осіб- правонаступників;

4) передавальний акт (у разі злиття, приєднання та перетворення) або розподільний баланс (у разі поділу та виділу).

2. Зміст рішень загальних зборів товариств, що беруть участь у злитті або приєднанні, має бути ідентичним.

Стаття 51.

1. Частки у статутному капіталі товариства, що припиняються внаслідок злиття, приєднання, поділу, перетворення, які належать самому товариству або іншому товариству, яке бере участь у злитті чи приєднанні, не підлягають конвертації у частки в статутному капіталі товариств- правонаступників (акції, частки, паї в капіталі юридичної особи – правонаступника) та мають бути погашені.

2. Конвертація часток учасників в статутному капіталі товариства, яке припиняється внаслідок поділу, у частки в статутному капіталі товариств- правонаступників здійснюється із збереженням співвідношення між частками учасників в капіталі товариства та кожного товариства- правонаступника.

3. Частки учасників в статутному капіталі товариств, що припиняються внаслідок злиття або приєднання, конвертуються в частки учасників в статутному капіталі товариства- правонаступника із збереженням співвідношення між частками учасників, яке існувало у товаристві, що припинилося, в межах сукупної частки таких учасників в статутному капіталі товариства- правонаступника.

4. При виділі частки в статутному капіталі товариства, з якого здійснюється виділ, конвертуються в частки цього товариства та товариства, що виділилося, та розподіляються між учасниками із збереженням співвідношення часток, що існувало до виділу.

5. При перетворенні частки в статутному капіталі товариства – правопередника конвертуються в частки товариства правонаступника та розподіляються між учасниками із збереженням співвідношення часток, що існувало до перетворення.

6. Якщо правонаступником товариства є юридична особа, щодо якої законом не передбачено статутного (складеного) капіталу або поділу такого капіталу на частки між учасниками, положення частин другої – п'ятої цієї статті не застосовуються.

Стаття 52.

1. До членів ліквідаційної комісії (ліквідатора) відповідно застосовуються положення статей 44 та 45 цього Закону.

2. Кожний місяць ліквідаційна комісія (ліквідатор) зобов'язані надавати загальним зборам учасників звіт про свою діяльність.

Розділ VIII

Товариство з додатковою відповідальністю

Стаття 53.

1. Учасники товариства з додатковою відповідальністю солідарно несуть додаткову (субсидіарну) відповідальність за його зобов'язаннями своїм майном у розмірі, який встановлюється статутом товариства і є однаково кратним для всіх учасників до вартості внесеного кожним учасником вкладу. У випадку якщо майна учасника виявиться недостатньо для задоволення вимог кредиторів у встановленому розмірі, різниця має бути задоволена за рахунок майна інших учасників у розмірах пропорційних їх часткам у статутному капіталі товариства.

2. Інформація про організаційно-правову форму товариства вміщується до його найменування шляхом включення до нього слів «товариство з додатковою відповідальністю», а до скороченого найменування - скорочення «ТДВ».

3. До товариства з додатковою відповідальністю застосовуються положення цього Закону.

Розділ IX

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набуває чинності через три місяці з дня його опублікування.

2. Юридичні особи, які до набрання чинності цим Законом існували у організаційно-правових формах приватного підприємства, підприємства з іноземними інвестиціями, іноземного підприємства з дати набрання чинності цим Законом вважаються товариствами з обмеженою відповідальністю.

3. Товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з додатковою відповідальністю та юридичні особи зазначені в пункті 2 створені до набрання чинності цим Законом, зобов'язані протягом року з дня набрання чинності цим Законом привести свої установчі документи у

відповідність із цим Законом, при цьому реєстраційний збір за проведення державної реєстрації змін не стягується.

До приведення установчих документів у відповідність із цим Законом такі товариства керуються положеннями своїх установчих документів у частині, що не суперечить цьому Закону.

Цим Законом вносяться зміни до таких законодавчих актів України:

Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Господарського процесуального кодексу, Кодексу законів про працю України, Закону України “Про господарські товариства”, Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців” (*Див. окремо Порівняльну таблицю до законопроекту*)